

N°. 25.

Sestdeenâ, 17. (29.) Juni

1872.

Maksa par gaddu: Mahjas weefis 1 rubl., pastes nauda 60 kap.

Par sinnu.

Teem lassitajeem, kas gribbetu „Mahjas weef“ us nahlamu pufsgaddu, t. i. no 1ma Juli lihds 31mu Dezember, apstelleht, tē darram sinnamu, ka tahdas apstelleschanas labpraht peenemmam. Makfahs par to pufsgaddu: kad pa pasti japeefuhita: **ar** peeliftumu 1 rub. 20 kap., **bes** peeliftuma 80 kap. — Kas tē patt Mihgâ sawu lappu gribb fanemt, teem makfahs **ar** peeliftumu 90 kap., **bes** peeliftuma 50 kap.

Tē klast luhdsam tohs lassitajus, kas wehl parradâ, lai buhtu til labbi, to peenahlamu Mahjas weefa maksu mums drihs peefuhitst. **Alpagadataji.**

R a h d i t a j s.

Ceekschemmes sinnas. No Mihgas: pahre jaunu bahnuſi, — Iontaga wehleschanas, — mihl. dahw. preelſch Sahmu fallas, — par godda winneſtehm Maſlawâ. No Jaunpilles: dſeed. ſwehiki. No Walfas apgabala: ſinna par laiku. No Jaggates: teâtera ſpehleſchana. No Limbaſchu pufſes: ſinnas pahre laiku. No Kurſemmes: 4 un 3 behrni kahbat Schideetel peedſimmuſchi. Pehterburgas: lauſchu teâters atwehriſ, — loleera-ſehrgas. No Maſlawas: Keiſers 2c. turp nebrauzis.

Ahrſemmes sinnas. No Wahjemmes: par Deſuutu likumu. No Franziſas: ſarunnas par Wahzu larra ſpehla aiſeeſchana. No Englandes: jauna iſgubroſchana. No Nohmas: laulat. pahri dandſ leet atſchirtees.

Jaunakahs sinnas.

Pehers I. tas Keelojs. Manſ waſſaras ſwehtu iſbrauzeens. Dehmas par nahlamu ſemlohpibas iſrahdiſchana Behſis. Grahmata sinnas. Utbitoes.

Beliftumâ. Saudehts gohds. No pilles buhdinâ un pehz atkal pilli. Sechbugalla fallami wahrdi.

Ceekschemmes sinnas.

No Mihgas. Dſirdam ka no miniſterijas apſtirinahts tizzis tas arri no pilſſehtas waldischanas par labbu atrahſts projektſ, Mihgas-Bolderajas bahnuſi buhweht Kungu-eelas gallâ (pee zittreiſejeem Kahrta wahrteem). Nebuhs waijadſigs iſſkaidroht, zil geldiga un labba tahda eerikte, bahnuſchus zil warredami turwu pee pilſſehtas widda eetaiſiht un buhtu tadeht wehlejama leeta, ka ſchis jauns bahnuſis tiftu atkauts arri teem bruhkeht, kas pa Selgawas dſelſu-zetta grihb braukt. — Generalgubernator leels-

fungs 29. Mai apſtirinajis to taggadejâ landagâ no ſapulzejuſchas ritterſchaptes par landmarſchalu uſzeltu landrahtu Heinrich von Bock, ſchinni eeweheletâ ammatâ, tâ patt arri 2. Juni to no ritterſchaptes par landrahtu eeweheletu, bijuſchu landmarſchalu Nikolai von Dettingen. — Zaur eekſchigas miniſterijas prikaſa no 11. April N° 15 irr 4. April tas laizigs peefehdetajſ pee Widſemmes ewangelis-kaſ Luttera baſnizteeſas, barons Reinhold Ungern-Sternberg us ſawu luhgſchana no deenesta atlaiſts un wianna weetâ eewehehts tas ſitchehs no Widſemmes muiſchneeku rentes-bankas un ſemneeku leetu komiſſijas, barons Friedrich Meyendorff.

— Pagahjuſchâ ſeemâ tifta Mihgâ mihleſtibas dahwanas pretti nemtas un krahtas Sahmu fallas lauſchu flohlahm par labbu. No turrenes ſuperintendententa C. G. Heſſe taggad atſuhrita muhſu ſuperintendentam Dr. Chriſtiani Wahzu awiſes laſſama kwihte lihds ar pateizibu tahs komitejas wahrdâ, kas Sahmu-fallâ eetaiſijufehs, to flohlas-truhtumu tur nowehrſt. No kwihtes redſams, ka lihds ſchim 6258 rubl. f. tahdâ wihsē ſanahluſchi. Warr redſeht un no ſirds preezatees par to, ka lauſchu prahts naw kuhtris, palihgu ſneegt, kur palihgs waijadſigs un ka ſurlahm auſim tee wahrdi naw ſluddinati tiftu-

Fähi, ne ween tuhweem un tableem, fweſcheem un pagganeem, bet arri paſchu tautas jeb tizzibas brahſteem to paſneegt, kaſ teem truhtſt un tomehr kohti waijadſigs. Deewſ lai fwehti dewejus ne ween, bet arri uſmuddinatajis un dahwanu-falaſſitajus un muhs lai allaſch paturr tai tizzibâ: „Dohdeet, tab jums taps dohts!“

No Nihgas. Maſlawas leelâ iſrahdiſchanâ 6tâ Juni pee weenas winneſtu brauſſchanas peeballijahs arri beedri no muhſu Latw. beedribas. Winneſtu brauſſchana tikka no Maſlawas jahts-klubba iſrikteta Leelfiſtam Konſtantinam Nikolajewitſcham par gohdu un preeku. Bija nolittas trihs brauſſchanas ar 3 gohda-dahwanahm; pee pirmahs brauſſchanahs beedrojahs beedri no Maſlawas jahts-klubba un Nihgas Latw. beedribas preeſſchneeks Baumannis. Laiwas bij gluſchi weenadas, brauſſchanas zehſchs bij werſti garſchs. Baumannis nobrauza to zekku pa 9 $\frac{1}{2}$ minutehm un taſ beedris no jahts-klubba pa wairaf kâ 10 minutehm. Tahdâ wiſſe nu Baumannis winneja to pirmo gohda-dahwanu, kaſ bija ſudraba dohſe preeſſch zigareem un ohtra ſudraba dohſe preeſſch ſehwekkozhineem, ko patſ Leelfiſtſ winnetajam laimeſwehledams paſneedaſ.

Ohtru gohda dahwanu winneja weena beedriba, kam pretti brauza beedri no Maſlawas jahts-klubba beedreem. — Uſ treſcho gohda-dahwanu brauza Archangeleeſchi, kaſ pee Maſlawas beedribas irr par ſtohlotaſjeem airoſchanâ un Latw. beedribas lohzeſki, Baumannis par ſtuhmanni, Lohſch un Strauch airôs, arri ſcho gohda-dahwanu winneja muhſeji. — Kâ dſird gohda-alga effoht ſudraba galda pulſſens no 1000 rubl. wehrtibâ.

No Jampilles, Wiſſemmê. Jampilles mahzitaja muſſchâ Nihgas kreſſe, tai 6. Junif. g. tikka preezigi un pilnigi dſeed aſchanas fwehtki noturreti, pee ta 4 draudſchuſkohri ſabeedrojahs. Par eerikteſchanu bija ko preezatees. Dſeefmu-rohta ſcheit parahdija ſawu waijadſibu un wehrtibu preeſſch Latweeſchu tautas. Augſta laime winnas apgahdataſjeem! Skaidrata ſinna par ſcheem dſeedaſchanas fwehtkeem zerrejama.

A—f—

No Wolkas apgabbala, 6. Juni. Schis pawaffaris bij tahds, kahdu wezzi laudis ne-atminahs redſejufchi. Do no paſcha Merz m. widdus laizinfch atmettahs ſiltſ. Salkums paſchôs Jurgôs bij jaw kreetni redſams, tã patt arr' kohlēem lappas. Augligſ leetus lija, kad bij waijadſigs un tã wiſſu preezigi no ſemmes mohdinaja. Tã taſ bija lihſ 10. Mai, kad pehz puſſdeenas uſ pulſſt. 5 uſnahza bahrgſ pehrkônſ, kaſ ar ween ruhza, kaut gan ne kahdu ſkãhdi nepadarrija ar wehtru, leetu un kruſſu. No tahdahm negaiſa breeſmahm laikam wiſſai ſweiki effam palikluſchi ſawâ apgabbalâ, kã to dſirdam no zittureenes, lai gan daſchs kohſ tikka meſchâ no wehtras pahrlauſtſ. No ta laika atmettahs ſauſſ un karſtſ laikſ, kaſ weeglu ſemmi kã pelnuſ un

mahlu-ſemmi, kã rijas-kullu padarrija, tã kã uſnahkuſe labbiba nihka un wehlaſajſ ſehjums augſchâ ne-tikka. Arri ar kahpoſteem bij gruhtibas, jo zeeſchi bij jalaiſta. Bet miſlajſ Deewſ mums 1. un 3. Mai augligu leetu dahwinaja, kaſ wiſſu gan atjaunaja, bet aiſ ta leela karſtuma irr atkal jo waijadſigs, jo ſemme bij wiſſai iſkaltuſe, un tabeht ar ſcho lai gan kreetnu dahwanu newarram peetikſ, bet wehlejamees atkal no miſka Debbestehwa, lai taſ mums ar jaunu tahdu paſchu dahwanu jel drihſ eepreezinatu. Kudſi, kã nu kãtrâ weetâ, tomehr zaur zaurim widbeji un kad ſeedeſchanas laikſ labſ, tad warram preezatees arr par teem. Waſſarajai pehz tahda augliga leetus nekaiſch ne kaſ, jo agralee ſehjumi jaw ſemmi ſahſ ſegt. Bilweki arr gohds Deewam pee weffelibas. R. M.

No Jaggates, Lehburgas draudſe. Saweem tauſeeſcheem un zitteem zaur ſcho gribbeju to preeku paſinnoht, ta arri mehs Lehburdſeeſchi dabbujam tai 28. Mai f. g. preezigu walfaru peedſihwoht, ko muhſu draudſes dſeedataju-beedriba lihſ ar kahdahm jaunkundſchem, zaur teãtera iſrahdiſchanu un dſeedaſchanu mums bij ſagattawojufchi.

Iſrahdihtſ tikka: „Midſenis teefas preeſſchâ,“ „Laſtigalla un brahka-meita“ un „Sullainis par dakteri.“ Dſeedatas tikka tautas-dſeefmas iſ Dſeefmu-rohtas.

Teefſcham jauki bij ſchis walfars, ko tur kophâ buhdami pawaddijam, bet jo teizams bij muhſu teãtera ſpehletaju noluhſ jeb mehrkis, ko tee zaur ſaweem publineem zerreja panahſt. Tee nebij ween gribbejuſchi muhs ſanahluſchus ar pahra preezigahm ſtundinahm aplaimoht, bet tee arri wehlejahs zaur ſchi walfara eenahſumu kahdai zaur nelaimi peemefletai famihlijai kahdu peepalihſſibu paſneegt. Statitaju un klaufitaju bij labſ pulzinfch, ſtarp kurreem arri weena no muhſu draudſes baron ſeelmahtehm ſehbeja. — Teãtera iſrahdiſchana un dſeedaſchana iſdewahs labbi — un kã no teem augſtaki mahziteem un tahdeem, kaſ ne ween ſchê Wiſſemmê, bet arri ſweſchâſ ſemmês teãteri ſkattijufchi, dſirdēju runnam, tad warr ar preeku ſazziht — iſdewahs labbi. Tee teiza, ta effoht gauſchi labbi ſpehlehtſ un gan drihſ to ne maſ tizzeht negribbeja, ta muhſu ſpehletaji til wehl ſchodeen pirmo reiſ uſ ſkattuweſ ſtahwoht. Ihpafchi tahſ jaunfundſenes Midſenis un Tunzelmannis tikka par jo weikſeem, drohſcheem un iſmannigeem ſpehletajeem uſflaweti. Preeſſ redſeht, ta muhſu tauta, iſ jo deenas jo wairaf uſ preeſſchu dſennahs eefſch gohbigas, preezigas ſadſihweſ, eefſch miſhligas ſadraudſibas, bet tomehr atrohdahs wehl arri deefgan tahdu, kaſ tohs pahra kappeikas ſchehloami, behg no tahdeem jaukeem preekeem un atraujahs no tahdeem teizameem darbeem beſ kahdas lihſzee-tibas un juſchanas prett ſawu, zaur nelaimi peemefletu brahli, aiſbildinadamees un zitteem eerunadami, ta zaur tahdeem darbeem, kã teãteriſ un

wehl zitti, paschi few un sawai tautai ribhstes gree-
schobt. Kas tà wehl runra un dohma, tas gan
nessim tohs wahrduß, kas tà skann:

„Ne wis flintojoht un puhstoh
Tautu labbâ gohdâ zeff,
Ne, pee prabta gaismas kkuhstoh
Tauta seed un tauta seff.“

Pehdigi no sawas un no zittu flattitaju puffes
wehleju dseedatajeem, spehletajeem un spehletajahm
labbu laimi un wesselibu un luhbsu, arri us pree-
schu no tabda teizama darba ne-atrautes. — Es
tizzu, ka schi taf neubhs ta beidsama reise, ka Leh-
durgas draudjê teäteri spehleja! R. U.

No Limbaschu puffes. Teescham tif jauvu,
mihligu, siltu un preeksch semkohpibas isdewigu pa-
waffaru tif retti ween irr bijis, tà sehogadd — par tabdu
no muhsu tehwu-tehweem tif effam dsirdejujschi. — Saw
Aprika mehnescham sahlotees eestahjabs stipris siltums,
— 10tâ April deenâ dabujam pirmo pehrkona ruh-
schanu dsirdeht, zaur to sahle un wiffadi augi ar
steigschanohs sahla salkohht un pa Surgeem daschâs
weetâs jaw sahla eewas seedeht. Sebjamu laifu
pawaddijam ar warren leelu karstumu un faufumu
bes leetus lahstes, tà ka wiffi dahrsa augi sahla
gan drihs pawiffam isnihlt, ihpaschi kahposti un
zittas leetas, ir tihruma augi: rudsi, ahbolinsch ar
augschanu wairs nesteidsahs, — bet nu arri pehz
gandrihs pabeigtas fehshanas Deews arri dewa labbu
leetinu ar stipru pehrkonu tai 31mâ Mai, kas wis-
fai nogurruschus stahdus no jauna atspirdsinaja us aug-
schanu. — Tâ patt arri wiffi kohki sehogadd' dikti agri
isplauka, tà ka scha gadda leeldeenâs swehtkôs behrsi
un zitti kohki bij sakkati, ka pehrnajâ gaddâ waffa-
ras swehtkôs. S. Mstr.

No Kursennes. Tur krohna-muischâ Piltene
1871. gaddâ Juni mehnescha beigâs kahdai Schih-
deetei peedsimma 4 meitas behrni, kurri kahdas dee-
nas pehz dschendeschanas nomirra; scha gadda Mai
mehnescha beigâs, t. i. 10 mehneschus wehlaß, ta
patte Schihdeete dschendeja atkal 3 behrnus (2 puischu-
un 1 meitas-behrnu), kurri wiffi dschwî un, ja tif
labbi tiks kohpti, arri wiffi leeli usaugß. Deewam
schehl winnu wezzaki dsihwojoht tabdâ nabbadsibâ,
ka jaunpeedsimmuscheem pederrigu apkohpschânu wis
newarroht pasneegt.

No Vebterburgas. Tè 4. Juni atwehrtß
kuschu teäters, tà turrenes awises sinno. Nams
effohht gluschi no kohka, turklaht ruhmiigi un stipri
buhwehts, un eerikte tabda, ka ne tif ween 1800
zilwefeem ruhme, bet nabbagam tif patt tà baggat-
neekam eespehjams — bes ka makkam par daudß grub-
tumu darra — tur ee-eet un laifu jauki pawaddiht.
Platschu zens eesahkohht no 1½ rubl. un eet us
leju lihß 5 kapeifahm. Peeminnetâ deenâ ap pull-
sten 2 wis teäters jaw bij tà peebahsts pilns ar
laudim, tif labb no augstakahm tà no semmakahm
lahrtahm. Gesahkohht dseedaja Kreemu tautas dseesmu

„Deews fargi keiseru.“ To ohtrâ lahgâ dseedoht
atnahza arri Keiseriska Augstiba leelfirsts Konstan-
tins Nikolajewitsch, pawaddihts no Maslawas gene-
ral-gubernatora. Kad musihka Preobraschenflas mar-
schu nospehlejuse, tad diwus stikkus israhdijschi:
„Kreemu slottes wezzehwu“ no Polewoi un pehz
tam „Kewidentu“ no Gogola. Israhdischana bi-
juse itt teizama.

— Pehz waldischanas awises sinnaßm Besara-
bijas walstsdaßkâ, tà arri Dekaterinoslawas, Mogi-
lewas, Minflas, Podolijas un Charkowas guberni-
jâs koleera-fehrga eekohrtelejusees un pagehr uppu-
rus, lai gan ne wiffai leelâ flaitâ.

No Maslawas. 6. Juni wakkarâ pullsten
11½ augsts Kungs un Keisers Maslawâ atbrauzis,
pawaddihts no Krohnamantineeka un winna augstas
Gaspaschas un no Leelfirsta Wladimir Aleksandro-
witscha. General-gubernators, firsts Dolgorukow,
bij augstam Keiseram prettim brauzis un bahnusî
Winnu sagaidija Leelfirsts Nikolajewitsch un aug-
stakee farra- un pilsehtas-teefas-kungi.

Ahrfennes sinnas.

No Wahzennes. Winnu treschdeen Wahzu
walsts runnas-deena beigusehs. Pee pehdeju fehde-
schanu apspreedumeem peederr tas liffums, ka Jesuitu
ordens lihß ar tahm beedribahm, kam ar winnu
weens un tas pats mehrkis, Wahzu walsts rohbe-
schas ja-atstahj un ka tam janoteel nahkoschu sechu
mehneschu laikâ. Teem ordena un beedribas loh-
zetteem, kas Wahzu walsts peederrigi, warr winnu
mittekli sinnamôs aprinkôs jeb weetâs aisleegt jeb
arri to nosazziht un tahdu mittekli norahdiht. Ministers
Delbriks, kas runnas-deenu flehdsâ, isteiza pehdejâ ap-
spreedumâ, ka schis liffums gan tiffchoht no beedribas-
rahtes peenemts. Runnas no tautas weetneekem tai
leelâ daudß tiffa turretas, daschas prett Jesuiteem,
daschas arri teem par labbu. Grafß Ballestrem
winnus par saweem zeenigeem mahzitajeem un aug-
stizeeniteem draugeem nosauldams nehmahs maktigi
winnus aisstahweht. Bet tas wis ne to nepalih-
dseja un laikam arri ne to nelihdschêß. 5/17 Juni no
runnas-deenas jaunajs liffums ar 183 prett 101 balsim
tiffa peenemts un gaidohht taggad tiffai no Sakschu un
Baireeschu waldischanaßm, ka schihs tam peekrihtohht.
Jesuiti paschi sahkohht jaw us to dohmaht, Belgijâ
patwehrrumu mefleht.

No Franzijas. Starp republikas presidentu
Tjehru un Wahzu walsts wehstneeku Arnimu Wahzu
karrâ spehka deht teel falihgshanas runnas patlab-
ban noturretas un abbi kungi gandrihs weendß prah-
tôs, tif newarr wehl ar to saweentees, wai tas
karrâ spehks, kurrâ no kahdas apsehstas Trantschu
departamentes buhs ja-iseet, us mahju ja-eeet, wai
tur patt japaleek kohpâ ar zittu spehku, kamehr wiffa
nolihgta karrâ-stahdes atlihdsinajchana buhs ismak-
fata. Tjehrs sinname pastahwoht us to, ka tai dakkai

Wahzu karra-spehla tuhbal no Franzijas semmes pawiffam ja-attahpjahs un ja-eet mahjās un labbums arr buhtu zaur to abbejahm semmehm, bet kas Fransischeem warr pilnigi ustizzetees! Kas sinn, wai tee redse-dami fweſchu karra-spehtu masaku sawās rohbeschās, tuhliit kaschoku negreesihs launā puffed? Wahzu waldischana sawam karra-spehtam, kas Franzijā wehl stahw, agraki ne sohli nekauj attahptees, kamehr pufs mil-ljarde tuhliit teel ismaksata un Frantschu waldischana warrbuht tadeht arr ween pagehrejuse jaunās nodohschanas lihds 200 miljoneem un finanzministeram Gulartam preeſch schihs waijadsihas jaw wairak kà 300 miljoni stahwoht gattawi. Tjehram, nabbaga wihram, pehdejs pohsts un galwas grohſſſchana deefgan ar sawu tautas waldischanu, tomehr reds un nomanna, ka us winna spehtu un gudru waldischanu ne wis Wahzu waldischana, bet arri paschi Frantschi leelu ustizzibu un zerribu warr list. Par jauneem karra spehla listumeem apspreeſchotees, Tjehrs bij atkal reis draudejis, no ammata attahptees, ja ſaidatu deenesta laiku ihsaku ne kà us 5 gaddeem noliftu; par to nu tautas weetneeku ſapulze ſtipri prett winnu bij ſaſkurbuſe un jaw ſahka par to runnaht, ka winna warrai, ar ko winsch sawu prahtu un nodohmu ar ween sinn zauri weſt, rohbeschas list, tomehr schis ruhdsreens drihs ween apstahjahs, kad padſirdeja, ka tahs lihgschanas ſarunnas ſohluschahs deht Wahzu karra spehla iseeschanas no Franzijas, pee kurrāhm Tjehra padohms wiſſu pee labba galla weddischoht.

No Englandes. Tur isgudrojuschu jaunu materialu, is kurra keegelus taifihht. Winni us to nemm tahs atleekas ohgtu-raktuwēs, kas lihds schim ne kam nederreja un ne lahda wihsē netikka leetā listas, bet til aplahja dauds labbas semmes un padarrija wiſſu to apgabbalu nejauku. Jaw daschs labbajs eefahziss, scho jaunu buhwmaterialu taifihht, kas no ahrpuffes gan nesmuks usflattihht, bet pehz sawa labhuma til patt zeets un derrigs kà muhsu no mahleem taifiti keegeli.

No Rohmas raksta, ka, kamehr pilsfehla ſem Italias kehina waldischanas, tur aplam dauds laulatu pahru teekoht ſchkirti. Rahdas diwas reifas tillai teefas preeſchsehdetajam isdewees, ſchkirramo pahri no ſchkirſchanas dohmahm atgreest. Aplam retti ween zits kahds eemeſlis effoht laulibas pahru ſtarpā useetams, kà ſawadas dohmas un ſawada ſapraſchana politikas leetās. Seewas, pallauſidamas ſaweem bihts-tehweem, karro un prettojahs prett sawu wihru brihwprahtigas pahrllezinaschanas.

Zannakahs ſinnas.

No Mihgas. 14. Juni Widsemmes muishneeku landags tilka pabeigts.

No Pehterburgas. 12. Juni preeſch pufdsdeenas pullſten 11½ augstajs Kungs un Keiſers, Leelſiſts Krohnamantineeks ar Sawu augstu Gaſpaſchu un Leelſiſts Wladimir Alekſandrowiſch no Maſtawas nahkdami pahrbrauja Zarſtoje-felo pilli.

No Berlins. Beedribas rakhte irr meerā ar to jaunu listumu par Jeſuitu israidischanu.

Pehters I. tas Leelajs.

(Elat. Nr. 22.)

Pehters I. mahzeja labbi Lateineeschu, Wahzu un Ollandeeschu wallodu, ſapratte pa franziſki, lai gan ſchinnī wallodā newarreja ſarunnatees. Ne weena grahmata netikka drikketa, ko Winsch pats nebij zauri laſſijis. Pullſten 4 jeb 5 nehma weenā rohkā grahmatu, ohtrā ſpeeki un gahja ſlattitees, kahdus dabus Pehterburgā isdarra; pehz tam dewahs ſawā dabbas-leetu krahjuma ſahle, kas tai weetā stahweja, kur taggad Smolnas klohsters atrohdahs, jeb arri gahja us admiraliteti, t. i. to pilli, kur karra-kuggu waddoni ſapulzejahs un kur Pehterburgā arri plazzis preeſch kuggu buhweschanas. Weenreis Winsch noſazzija, ka Brandenburgas ſubtitam von Prinz janahk audijenze, t. i. jaſtahdahs Keiſeram preeſchā, pullſten 4 no rihta. Schi audijenze gan nebij ta weeniga, kas til agri noteel. Subtitajs dohmaja, ka Keiſers til agri nezelfees augſchā, un nebuhschoht wehlu, kad arri pehzōs us pilli nahlschoht; bet Pehters jaw bij us kuggu-buhwplatscha un ſtrahdaja maſta-kurwi us kaut kahdas kugges. Subtitam v. Prinz bij ſwarrigi rakſti Keiſeram jonodohd, un pa preeſch nedrihſteja ar Kreerwu miniſtereem runnaht; tadeht bij us admiraliteti ja-eet. „Lai Tew nu irr grubhtal ſchurpu nahkt, kad nemahzeji mannis atrast noſazzitā laikā audijenzes-ſahle,“ teiza Pehters. Nu ſubtitam waijadseja pa ſtrikku treppehm us maſta kahpt un no ſawas waldischanas puffes Keiſeram grahmatu paſneegt, kur rakſtihs, ka par ſuhſtitu eezelts. Tas notikka us kugges maſta.

Sechōs jeb ſeptindōs Pehters I. gahja ſenatā jeb zittā ſehdeſchanā un tur palikka lihds weenpadſmiteem; tur Winsch klauijahs ſenatoru darrischanas un ſtrihdes, ſazzija ſawas nodohmas un parakſtija ſpreedumus. Winnam darbs brihnum ahtri ſchkihrahs. Kahds ta laika rakſtneeks ſakka, ka Winsch weenā ſtundā wairak isdarrijis, ne kà zits tſchetrās. Mahzeja arri laiku taupiht. To warr nomanniht no Winna runnahm, listumeem, grahmatahm un no wiſſeem teem rakſteem, kas no winna rohkās nahja; ne kur zittur ne-usees til dauds ſkaidribas un til maſ leeku wahrdu, kà Winna rakſtōs. 6. Merz 1711, kad us Pruhtes uppi bij jamaſcheere, Winsch pats ar sawu rohku ſarakſtija ſenatam par daschadahm leetahm pilnigi 32 ukases, kur katrai wairak nebij, kà til tſchetrās rakſtu-rindas. Pullſten 11 Pehters ar ween no ſenata nahja. Tas laiks preeſch maltites bij noſazzihhts preeſch luhgschanas grahmatu ſanemſchanas. Keiſers luhdsjeus ſanehma waſſaras dahrſa widdeja gallerijā, bet jaukā laikā arri belaja alleja. Tur tanni laikā warreja baggati un nabbagi, augſti un ſemmi ſawas luhgschanas preeſchā neſt. Pehters ſanehma luhgschanas grahmatas, noklauſijahs winnu (to luhdsjeu) ſcheblo-

ſchanohs un bes lawefchanahs dewa ſawu ſpreedumu. Bullſten 12 waſſaras dahrſa wahrſi tilla aiſwehrti. Keiſers ſehdahs pee galda un gandrihs ar weenu til ar ſawu famihliju ehda kohpâ. Lai ehdeeni ne-atdſeeſt, tadeht ehdamſ lambaris bij ne taht no fehka; pawahrs dewa pirmo btohdu tuhlin no zepta zaur maſu lohdsinu, weenu pehz ohtras, ne us reiſes, lai ne-atdſeeſt.

Jauni redihſini, Limburgas feers, ſchkihwis ſlahbu kahpoſtu ſuppas, ſtuddini, ſchlinkis, (beefa) putra, zepta pihle ar ſlahbu ſohſti, ſas ar ſihpoleem, gurkeem un ſahliteem zitroneem bij ſataiſita — tee bij tee mihtakee ehdeeni, lam puſſdeena waijadſeja us galda buht. Moſeles, Unguru un Gremiſſas wiſni bij winnam tee patihkamee. Winna galda-rihki bij — kohla farrote ar elewanta ſaulu aplikta jeb apfiſta, naſis un gappele ar ſakku ſaula ſpallu; un lambar-junkuram bij peefazzihſ, ſchahs leetas lihdsi nemt un Keiſeram preeſſchâ likt, kad kahdu reiſ gad-dijahs weefibâs ehſt.

Pehters nemihleja, dauds ſullainu turreht un noſauza wiſſwairat ſullainus par ſpijoneem, ſas nelahgâ noſlauſahs un to, ſo dſirdejufchi, wehl ſlittakti jeb neriktigaki zitteem paſtahſta. Tas lambar-junkurs, lam ta reiſe bij, weens pats apdeeneja Keiſeru, Keiſereeni un Leelſirſtenes. Winnam bij pee Keiſera bes atlaiſchanas japaleef been' nn nahti; lambaru-junkurs, ſas apdeeneja, bij arri tas uſtizzamajs rohſas-ſullainis un iſpildija til patt adjutanta kâ arri ſiltehra weetu.

No Pehtera darrischanahm un no tam, zil Winſch derrigas leetas mihleja, warr nopraſt, zil daſchabi Winna darbi bij, bet tomehr wiſſahm Winna darbſchanahm bij weens paſtahwigs mehrkis. Wai griſbat ſcho mehrki ſinnaht? „Strahdaht waijaga, brahlit,“ Pehters us Sw. Sw. Neptujewa ſazzija, kad winnu par ſlottes leitnantu eezeſla; „effu gan Suhſu Keiſers, bet man no darba us rohſahm tulſnas un ſabeefejuſe ahda — tas wiſſ Jums par preeſſchſihmi, ka warretu Suhſ redſeht, laut arri wezzumâ, par derrigeem palihgeem un ſalpeem preeſſch tehſſemmes.“

Tas plazzis, ſo taggad par Zarinzin-lug ſauz, bij Pehtera laikâ ar kohku-rindahm noſtahdihts. Starp kohkeem bij redſamas ſchur tur maſas ehſas ar dehtu jumteem, ſas Pehteram paſcham peederreja. Weenâ no ſcheem nammineem bij elewants un diwi lauwas, ſas 1715 no Perſijas turpu weſti; ohtrâ bij Gotorpa ſlawena ſemmes-lohde 14 pehdas zaur-mehrà, ſo Diſteines pahrwaldneeks 1715tâ gaddâ Pehteram dahwinaja; treſchajâ raddahs matematikas leetas, mineraku krahjums, ne leels ſiſikas un anatomijas lambars. Tur arri weenâ ſtuhri ſtahweja dreijbenkis; ohtrâ ſtuhri bij kapparu tahpeles ar riſkeem preeſſch graweereſchanas; treſchajâ mudduti preeſſch daſchadahm maſchinehm; us grihdas bij redſami cerohſchi preeſſch buhwmeiſtera, diſchtera un atſlehgu-

kolleja. Schè pehz ihſas duffas no deenas darbeem Keiſers gandrihs il deenas kahdas ſtundas pee darba pawaddija.

(Us preeſſchu wehl.)

Wans waſſaras ſwehtku iſbrauceens.

Kas zekâ bijis, reiſojis,
Spehſ teilt laut ſo, ſo redſejis.

Waſſaras ſwehtki irr pee mums allasch tee, kurrôs katris, ſas til to eefpehj, muhſu jaukaſohs widdus apmekle, winnu dabbas ſlaikſtumu apbrihno un atpuhſchanu jeb pa-luſteſchanu melleedams no ſaweem il deeniſchkegem darbeem un publineem us kahdahm deenahm atraujahs. Arri mans prahts neſſahs us to, piſſeſhtas putteſkeem un twaiteem pahra deenas mugguru greeſt, bet kurp tad greeſtees? — Behr-nibas un jaunibas gaddu peemina, draudſibas ſaite, paſihſtami zilweki, dabbas brihnumi un jaukumi, ihpaſchi arri tas kahrams, ar ſawahm paſchahm azzim to breeſmas darbu apraudſiht, ſo dabbas ſpehſ ſcho pawaſſaru muhſu mihtas Widſemmes ſlaikſtata widduſſcha tuhwmâ paſtrahdajis — wiſſ tas manni aizinahſt aizinaja us Sigguldas un Krimuldas Gaujas kraſteem, kurrus gan ne weens naw ap-raudſijis bes pazelta garra, bes brihnuma pilnahm juſchanahm un bes ſlawas un teiſſchanas un pateiſſchanas pilnu ſirdi prett ſawu un wiſſu leetu Radditaju.

Zekſch manni wedda no Rihgas zaur winnas ſmilſchu lauteem un preeſſchu ſilleem pa taiſnu un lihdsenu ſchafſeju lihds paſchaj Siggulda. No Intſchulalna muſiſchſas eefahſoht tillai ſahlam manniht Gaujas tuhwmu, ſawadus meſchus un laufus, ſawadus kalnus un ſemmi, ſawadus augus un ſawadu wiſſu zittu dabbu. Reiſoſchana man lihds turreen buhtu gauſcham apniſdama, ja jautri, weenprahtigi laut gan ſwehſchi zekâ-beedri to nepadarritu ihſu, luſtigu un patihlamu. Pirmo deenu apſkattiju Sigguldu un Krimmuldu, laut gan kâ wezzus paſihſtamus, tomehr ar patihſchanu un kluffâ garrà apbrihnodams un ſajusdams to jauku debbeſchigu meeru, ſas kâ ſwehta wehſma no debbeſtm rahdahs dſihwa un kuſtoſcha liddinajotees pahſ wiſſahm eelejahm, pahſ wiſſeem kalneem, pahſ wiſſahm lepnâ, baggatâ, friſchâ ſakkumâ gresnodamahm kohlu gallonehm, pahſ ſirmeem muhra druppeem, pahſ ſmarſchodameem ſahku un pukku lauteem un glihti un ruhpiſi kohpteem dahrſeem. Bet ſo man dauds lawetees garr paſihſtamahm, daudſlahrt apraſſitahm leetahm? Dewohs pirmo ſwehtku waſſarâ — no wezza, mihta drauga brautſchus waadihts — us Nammas-muiſchu, kur nahti pahrgullejis un ohtrâ rihtâ brihnumu behdigas pehdas eeraudſijis, ſirdi tâ juttohs aiſgrahbts, ka manna brihnoſchanahs til patt leela bija, kâ manni ſchehlumi ne-iſteizami. Gan ſinnaju, ka kauſchu melſchana un wehl deezgan mahnu tizzigs prahts wairat brihnumus bij ſpehjis iſdaudſinaht, ne kâ dabbas warrens ſpehſs tē tohs bij parahdijis, tomehr nerizzama, bet pateefſ teefa un warrbuht ne kad Widſemmes weedſihwota bij daſcha leeta, ſo mannas azzis tē dabbuja eeraudſiht. Wiſſu kohli, ſimteem gaddeem wezzi, teewi jeb reſni, ſemmi jeb augſti, gravâ jeb kalna gallâ ſtahwedami gulleja garr ſemmi, weens us weenu puſſi, ohtris us ohtru puſſi no-gahſees. Dohſoli, ofſchi, gohbas, kawas, behriſ, apſes, eewas, leepas un zitti kohli, gan ar wiſſu ſakni, gan pee zelma, gan paſchâ widdu nolauſti, zitti bes gallonehm jeb bes ſarreem, zitti kâ kluhgas rinkl ſagreesli. Zitti kohli, ſas kalna un eſeta maſâ augdami us uhdena wirſu noſeekuſchees, no weefuka us kalna puſſi ar wiſſu ſakni iſzelti, zittam gallonehm deefinn kur aiſneſta. Weefulis, putteſkus un gruſchus lihds nemdamâ, feenas, ſtabbus un kohſus ar weetahm lihds 1/2 zellu beesu dubku uu gruſchu kahrtu bij nolaiſtijis, ſahrtas ligſdas eefſchu ar wiſſu mahtiti nozeh-

lis un mahtiti fatreetu un ar falaustu knabbi leelu gab-
 balu us to puffi, no furras weefulis nahjis, semmè no-
 sweedis; daudj un daschadi zitti putni un putnini bij no-
 fisti semmè atrohdami, kahds auns ap tohta rinki apwehrtis.
 (Tikka mannim arri stahstibis, ka zittur wehl smalkatu wee-
 fufa darbu effoht peedfihwojuschi, p. p. schkirslam dehtis
 is wahla israuts un pa to schkirbu jeb starpu wifs, kas
 schkirstà bijis, prohjam aisneftis; is skapja weena weeniga
 aube aisnefta, zittas paliftufchas; — bet wai teef, to
 newarru galwoht.) Rentes lungu J. Purring — kurram tahdi
 300 rubli pascham stahdes — mannim sawà dshiwofli rahdija
 2 nubjas rohkas refnumà, kas winna istabas leetas laifam bij
 fadaufijufchas, turprettim masam, appalam speegelim rah-
 mis bij fadaufihtis, bet glahfe patte weffela; weens seenas
 pulstens, kas kaste stahw, pilns gruschu peenests, kamehr
 ohtris bes kastes stahwedams wehl taggad eet; bahidas nasi
 — lo winsch laukà isbraudams us rakstama galda at-
 stahjis — pehz melledams ohtras istabas kaktà usgahjis.
 Starp greefteam un seenahm bij wifszaur schkirba re-
 dsama; laifam ehla — 13 gaddus ween wezza buhdama
 — tik stipra bijuse, ka weefuls, laut gan prohwejis, to-
 mehr nespehjis, greefteam nozelt un seenas ahridiht; jumpt
 turprettim lihds ar spahrehm gluschi no-ahridiht, zittas
 ehlas — mubra stahbds buhretas — lihds fundamentel
 apgahstas, wezs lungu-ehrbegis turprettim, — laut gan
 wezs un kahdu 10 asu atstattu stahwedams — tiffai weenu
 dalku daktinu pafaudelis, zittadi weffels. Kahds spehls
 weefulim bijis, to warr arr prost no ta, ka rentes lunga
 ehrebegim kreifà durru stenderi (slengè) flaidas gabbals,
 warrbuht jellu plats, itt ka kiska gals tik stipri no wee-
 fufa appalschpuffes bij cetrechts, ka ar pirsteem wis ne-
 warreju laukà iswillt. Paltemales muischa, lai gan us
 klaja lauka un — ka leelabs — agustali stahwedama, masat
 zeetuse, turprettim Jaun-Kempa muischa weefuls sawu war-
 renalo un jo wairak apbrihnojamu spehtu parahdijis. Tur
 ne ween almens redjans, no wairak ka pehdu zaurehra,
 kas gluschi tihrs un agrak tai weeta naw stahwejis, ne ween
 kobli, sehtas un jumpt ar wiffahm spahrehm apgahsti bet
 pascha muhra basniza ar 3 pehdu beesahm seenahm us
 weenu puffi apweesta. Tiffai tohrna un altara seenas ar
 gehrbambari paliftufchi, bet tohrna gals nozeltis un kah-
 das pufsohtras puhweetas garrumà tahlu us tihroma
 nesadaufihtis ar augfchagallu us basnizas puffi nosweests.
 Ja-apbrihno tè, ka weefuls schim tohrna gallam, kas ar
 engelischu blekki apstis bijis, wiffu scho blekki nolohbijis un
 prohjam aisneftis un tiffai paschà spizze, tur wehl ihpafcha
 dsele wirfù usfalta, kahdas tahpeles blekka atstahjis. —
 Lautini, Deewa wahrdu zeenitaji buhdami, taggad falaf-
 fahs tur patt muhru ahrpuffe un noturr Deewa talvoschanu
 appalsch klaja debbes. — Weenu leetu tè newarru atstah
 nereeminnetu, kas man deefgan ehrmiga un arri behdiga
 israhdijahs: Starp reismanneem, kas no tuhwenes un tah-
 lenes scho widdu apmelle, atraddu arri kahdu famihliju no
 Peerajas. Arri schi bij atbraukuse, Deewa spehfu pee fa-
 laustahs basnizas apbrihnoht. Was behrns, kas tai lihds
 bija, bij kahds dehtichus is basnizas druppeem istahjis,
 teitdams, ka schohs us mahju lihds nemschoht par spehtu
 leetahm. Sirns wihrs, J—s wahrda, kas ap to raschu
 brihdi — tas bij pehz pufstcenas ap pulstent peezem —
 wehl tur atraddahs, sozehla kahdu trohstni un dewa tah-
 dus wahrdu dshirdeht, kahds neds tee muhri sawà laikà
 peedfihwojuschi, neds tahdas swehtas weetas tuhromà kahd-
 reis buhs dshirdami bijufchi un kurrus es tadeht faunohs,
 fetè usfihmeht. Schai neprahtibai nu gan tas derretu par
 aisbildinaschanu, ka trohgs tur patt tuhromà atraddahs,
 kurram arri jumpt bij nozeltis, bet kas tadeht nebij tufschs,
 tomehr wihra gaddi un dseefmu-grahmata, to winsch pa-
 duffe turreja, mannim dewa apdohmaht, ka arri wezzums no

geffibas laifam ne weenu ne-isfarga un ka jaunekki to redfoht
 teescham labbas pehdas newarr usnemt, ja winneem
 daudskahrt tahda preefschfihme no firmeem wihreem ja-
 peedfihwo. Es wihram gan dewu padohmu, labbak par
 to gahdakt, ka dselsu un swinna jeb alwas un zittas wehr-
 tibas leetas titu drohshà ruhme noglabbas, tur Schiddu
 un zittu blehshu naggi tohs nespehi aissneegt, bet la winna
 sfunstigi sakarschts gars to spehja fanemt, naw, ne arri
 bij tizzams. Dohmaju, ka labbaki buhtu, ja mahnu laiku
 atleeki jeb wihra nefapraschana winna prahtu walidja,
 jo tad warretu peencmt, ka winsch katru skabbagu par swehtu
 zeenijis un katru ehweletu jeb arfeltitu lihstes gabbalinu
 par jo dahrgu wehrtibas leetu usfattiijis, bet wai tas
 pee winna ta bij, to tiffai Deews pats sinna.

Nogurris, no brihnumeem arstulbis, pilns patejibas
 par wiffu, to redsejis un baudijis, dewohs no sawa drauga
 mihligi pawaddihts us Sigguldu atfal atpaffat, tur wehl
 pahra stundas pee stohlmeistara, Graumann k., pafschfchs
 un no winna to apshlichanu dabbuju, pilnigas un stai-
 dras sinnas par wiffahm winna draudse notiftufschahm ne-
 laimehm drih peesuhhtitas dabbuht. No zilweeem gan mas
 dshiwibu effoht saudejuschi, bet daschs stipri draggahts gukfoht
 us flimmibas ziffahm, sahpes un truhfumu zeedams. Gan
 no gubernatora leekunga naudas palihgs zitteem peesuh-
 tihts, gan wehl taggad Kammars-muischa par wolti strahda
 us to isrihfoi soldati appalsch bruggu-teefas kumfara us-
 raudschanas, lai kohli no zeekem un druppi pee mallas
 titu noruhmeti, gan dshirdeju, ka us semmehm, ihpafchi
 Zehfis, lihdszeetigas firdis atwehruschahs, peemelletem pehz
 eefschchanas palihdsigu rohlu sneegt, tal tahlu tas pa-
 balstis nesneegs un pilnigi nelihdschis, ja wiffi kohpà tiffu-
 schi neeefam dahwanas preefsch saweem zeefdameem brah-
 keem uppureht, kas winneem to smaggu un bahrgu Deewa
 rihtti daudj mas weeglaku spehji darriht, winnu behdigu
 listenu ar Deewa palihgu nogreest un no truhfuma pohsta
 un badda nahwes pafargah. Deews augstajs lai pats
 kufstina firdis un rohkas wiffieem teem, kas kahdu pohstu tik
 no tahlenes dshird, bet paschi sweiti pee meefas un man-
 tas paliftufchi!

— r.

Dohmas par nahfamu semkohpibas israhdischanu Zehfis.

II.

Kahdà swarrà muhsu linnu, lohpu un krahmu-tirgi
 pilsehtas un us semmehm stahw, finn tik labbi pilseht-
 neeks ka lauzineeks.

Tirgus irr ta weeta, tur lauzineeks semmes augki, rohkas
 darbu, lohpagahjumu, wai zittu to nowedd us pahrdohschanu
 jeb eet fewim eepirtees. Tirgus wehra leekams tam, kas
 sawas mantas grihb isdoht, tam, kas ar tahm grihb ap-
 gahdatees un arri tam, kas tik eet ar zitteem grihbedams
 fatiktees. Preefsch tirgus daudj to runnah, pehz wehl
 wairak, to mahjäs un laukà nostahstih, ka katram gahjis
 un isdewees.

Daudj zittadati wehl ar semkohpibas israhdischanu, kahda
 nu patt Zehfis preefsch mums teel fagattawota. — Apstat-
 tiffim winnu tuhwal!

Wifs pirms schi leeta un winnas mehrkis irr mums
 semkohpeem un schi apgabala eemihneekem par labbu;
 schè mehs paschi par fewl kohpà fanahkam, mahzamees no
 zitteem un pamahjam arri sawu tahlalo nahburgu, ka mehs
 ar saweem darbeem puhlejamees jeb kahdà wihje tohs pa-
 darriht warretum. Pee isstahditeem lauka un rohkas-dar-
 beem warram nogist un nosehgt, zit tahlu mehs paschi
 tiffufchi. Par prohwi: Zeema Pehteram irr gohws, kas
 winnam par gaddu lihds 3000 stohpi peena dohd. Ka
 tas nah? Winsch pastahsta, no kahdas flaktas ta gohws,

lā winna kobjama, ar ko barrojama un lā glabbajama. At tā! To es arr warr prohweht. Nu teef wehl par wissu gruntigi appraffihst un pahrdohmahts. Es dsirdu, kahdas Behteram gannibas, lā tahs kohptas un pahrelabbotas, zil un kahda barriba no tihroma dab'ujama.

Nu pahrdohmaju, lā ar to leetu pee mannim stahw, kahdas mannas gannibas, wai tur kas irr gabdahts par labboschanu, wai tā patt palaihtas, lā jaw pa laika gallas bijufhas. Es pahrdohmaju, kas buhtu pahrelabbotams un zittabi eegrohsams, jeb fur buhtu tihroma abholinsch jafehj.

Zaur pahrelabbotahm gannibahm un tihromeem man lohpeem wairaf un labbas barribas nahl, zaur to wairaf peena, fweesta un seera un gallā dauds wairaf naudas.

Tahda wihse es mahjohs, scho jeb to leetu labbati eegrunteht, zaur ko wairaf pahrtittas un wissads labbums zekfahs. Ja tad nu to labbumu, kas pee weenas gohws zekfahs pee 3, 4 wai snahm aprehinu, tad atrohdu sawu eenahfumu 8 reis leelaku.

Tahlat es dabbuju dsirdeht, lā schi jeb ta fainneeze sawu peenu, fweestu un seeru sagattawo un augstaku zennu ne tā es par sawu prezzi tirgū dabbu. Zaprohwe man arr. Ne weens newarr leelitees, lā winsch wissas leetas tas gudratajs un fapratigatajs wirs semmes. Atrohdahts ar ween, lā schis jeb tas nahburgs scho jeb to leetu irr prattis fawada' un dauds labbat eetaifht, ne tā es. Tā tad ar ween no zitteem irr dauds ko mahjitees.

Warrbuht manndōs laufōs irr smagga, wai arr wissai weegla semme, schi jeb ta leeta, kas mannu schfirmi lawe. Israhdischanā es dabbuju dsirdeht, lā schis jeb tas semschpejs, kam tahda patte nedeena bijuse, irr palihgu un padohmu atraddis, kas winna puhliuhs atweeglo, laiku pawairo, winna mahjas buhschanu weizina un setme. Kapahz lai es to nepekenemmu, ko zitti jaw fenn deenahm isprohwejuschi un par labbu atradduschis?

Israhdischanā es eeraugu no lohfa wai no dselles fahlittu maschini, kas pee ta un ta darba tit un tit dauds wairaf par zilweta un sirgu spehtu warr padarriht. Moflaufohs, zil winna malka, pahrspreeschu sawu eespehju un sahlu pahrdohmaht un taupiht, lai arr warretu pee tahda darba-spehta peelfuht. — Warrbuht es jaw no mahjahm ar tahdu nodohmu gahjis, lā israhdischanā kahdu derrigu darba-rihtu wai patt leelaku maschini eegahdaht, bet nesinnu no leela pulka to derrigato ismelletees; schē nu man us to padohms un palihgs papilnam. Tē dauds to wiru, kas ar tahdahm leetahm apgahjuschees un eepafinnuschees un sinnahs man skaidri pasazjih, furra un kahda leeta preelch mannas buhschanas wiss-geldigata.

Tahda fatiffchanahs un farunnafchanahs ar zilweteem, kam tas pats mehrlis un nodohms, kas man, irr gauschi swariga. Tur teef azzis un auffz itt lā darriht atdarritas. Es redsu wiss wissads isstrahdajamus un audsejamus, ko weens wai ohtris eespehjis un mahjeis sagattawoh. Es dsirdu gudru un fapratigigu wiru padohmus, peedfijwojumus un apspreedumus. To wissu es us israhdischanas warru mantoht un few par labbu isleetaht. Schē tahdas leetas redsamus un dsirdamas, lā ne retti fur zittur. Us preelchu wehl wairaf par scho mums jo swaririgu gabbalu runnastm. 3.

Grahmatu finnas.

Mannā grahmatu un bilschu drifku-nammā irr dabbujama

Slimmibas gulta no R. Schulz, Jelgawas Latweeschu pilsksehta-draudses mahjitaja. — Malka 20 lap.

Mahlo pilsksehtas konterbantneeks. Sarafstihstis no W. Schröder. Latweeschu wallodā pahrtullohts no C. D. — Malka 30 lap.

Ernst Plates.

Atbildes.

Tam bohstadam J. A. Senn jaw finnamē, lā katram rakstu eesubtitajam sawu pilnigu wahrdu un dsihwes-meetu buhs usdoht. Truhst arri dauds gluddenuma tam rakstam „no Latweeschu Rundsihtas.“

Rud. B-r., 3. Subst Latweeschu wallodu ne buht newarramfaprasht. Prohwejat — ja Zums tiht — to 9. Juni mums peeslletu rakstu labbat Wahju wallodā farafstihst. Mehginastm winnu tad pahrtulloht — warduht, lā tad derrehts.

Rihgas Latweeschu beedribā

turrehs isbraulschann fallumōs us Mangalmuischu tai 2tra Juli f. g. Staidratas finnas pahre to isbraulschann dohstn nahfoshā Mahjas weefa nummurā. — Ar to isbraulschann, kas isrihtota us 18to Juni, schai Latw. beedr. naw ne kahda dalka. Preefchneeziba.

Drifketajam missejees

Mahj. weefa 19tā Ari. 149 lapp. p. 1mā sleijs, 20tā rindā no augsch. stahw: „Kurfemmes femneclu labbumu“ tur jalassa „Kurfemmes femneclu leelaku jeb ihsto labbumu.“

Tur patt 4tā rindā no app. stahw: „20 procenti,“ tur jalassa: „2 procenti.“

Libs 17. Juni pee Rihgas atnahfuschē 898 fuggi un aishgahjuschi 755 fuggi.

Atbildebams redaktehrs: A. Leitan.

Gludinaschanas.

Weens pagasta skrihweris melle weetu Rihgas I. braudses teefas aprinki. Klaitatas finnas Ernst Plates drifku-nammā. 1

Zaun-Kempu- un Rammas-muischās pee pahschas schoffejas, 7 werstes no Ramoztas pastes, teef behrsu-balki preelch behleem, lā arri derrigi leetas-lohki leelatās un masatās partejās pahrdohhti. Birzejeem japeetejābs pee scho muischu waldischanahm. 1

Sehwef-kohzini (spitschi),

Tad us reis 10 lastes nemm, malka 5 rub. 75 kap. par lasti un weena laste ween 6 rubl. Hafferberga dsihju-bohdē, Kungu-eelā, Rihgā.

A. Drexler & Co. Ed. Grünberg. 1

 Seriku-muischā pee Behstn no 1ma Juni sch. gad. allal warr dabbuht lastus pirte. 1

Golotusow,

Leitfaden zum ersten Unterricht in der russischen Sprache. — Malka 50 kap. — Mums wehl dauds gabbali no schahs grahmatas. Grahmatu bohde no A. Fluthwedel un beedra, Rihgā, pretti 3. Medlisch englischu magastbnei.

 Tapatt tur arri warr wissas zittas ffohlu-grahmatas, gluschi jawnas lā arri jaw bruhfetas, par lehtu tirgu dabbuht.

Rudsu pahrdohschana

pee A. T. Fielig Behterburgas Ahr-Rihgā, Suworow-eelā N 7. 3

Arktus

is ta pashtstama Junga maschinu-fabrika, furras jaw gaddeem zaur bruhfeshanu Baltijas gubernijas par derrigeem atrasti, turr krahjumā un pahrdohd 1

Karl Jansen, Kopp-eelā N 1.

Wezz-Dubbultōs.

Mehs, kurreu wahrbi tē appalschā rakstiti, effam tai general-fapulizē 3schā Mai f. g. no zitteem schā Gasetwerla Wezz-Dubbultu libdshpashchneeteem eewehleti par schā grunts-gabbala pahrwalditajeem; tadeht tē darram finnamu, lā no schā laika mums peelriht wissas Wezz-Dubbultu darrischanās buht par aishahwetajeem un isdarritajeem un la pahre scho grunts-gabbalu no zitteem zilweteem ne las newarr tift notafshis, neht arri kahdas malkaschanas tahdās darrischanās peenemmani warr notift pee zitteem, lā ween pee mums. Schi pahrwaldischanā atrohdaht Wezz-Dubbultōs, Būschle mahjā. 1

H. Blod. J. Simon. C. Būschle.

Labbas sortes sitkes

nupat dabbuja un pahrdohd ar apgalwofchanu

Alb. Drescher, 1

Jelgawas Ahr-Rihgā, Leelā eelā Nr. 4.

Zohnu deenas behl nahfofchas nebbelas mimmurs tifs jow peefdeen no pufsbdeenas pulff. 12 isdohts.

No Zehsu pilsmuifchas pagasta teefas teel zaur fcho wiffi, lam pee ta konkursi krittutcha fchi pagasta lohzele Mittel Bahling mantibas lahbas taifnas praffifchanas buhtu, ta patt arri tee, lam ta minneta Mittel Bahling mantibas rohlas buhtu, ufoajinati, trihs mehnefchu laita no appafsch miunetas deenas flaitobht, ar farwahm praffifchanahm pee fchihs teefas peektitees, jo wehlati ne weens netils peenemts, bet ar parradu flehprejem pehz lillumeem darrihts.

Zehsu pilsmuifchas pag. teefä, 13. Juni 1872.

Zaur fcho teel wiffieem finnamts darrihts, ta no 25. Juni f. g. eefahobht, wiffas Burtneeku pilsmuifchas, Burtneeku mahzitaja muifchas un frohna Lutter muifchas pagasta-waldifchanahm, pagasta teefahm un fcho minnetu pagastu oprinku eedfihwotojeem fuhthamas wehstules, rakfti, awifes un t. pr. wairs ne ta lihfs fchim par Walmeeras paftef-lantori, bet par Kenzena paftef-fanziju irr adreffereejamas.

Burtneeku pilsmuifchä, tai 1. Juni 1872.

Kas gaila ofeedafchanu par afku mulkibu turr, preefsch ta ne kahda pateefiba wehl naw dsimmufe. Kahds is Smiltenees fapulzes.

Kahds mahzehtis no 14 lihfs 15 gabdrem wezs, warr melbetees pee wihlutalleja F. Ehrlich, Rahrlu-eelä N 11, ne taht no grahmatu-paftef.

Veels krahjums apwilltu, pulereetu un wehl zittadu fahrte irr dabbujami leelaja Aleksander-eelä N 19, Gefcheta nammä, pee A. Jürgens. 2

Naturheilanftalt,

kas irr flimneeku mahja, tur wifswairaf zaur uhveni daschadäs wannäs, garrainu lastis un fprizjes, ta arri or idpafcheem ehdeeneem un farwadu lohzele lohziifchanu (turnen) flimmibas ahfite. Pirmo neddel mafsa 13 rubl. par mahju, ehdeenu un ahfiteifchanu, pehz tam 10 rub. ween.

Peemeldeetes warr it deenas no pulff. 9-10 rihts flimneeku mahja, Safslaukä pee Rihgas, un katur pirmdeen Rihgä, leelä Smilfchu-eelä, daktera Haten mahjä.

Dr. med. Boffe.

Kalku pahrdohfchana.

Ka Ruklas muifchä pee Zehsim par to wifsehtalu zennu kalkus pahrdohd, tohp zaur fcho finnamts darrihts.

2 flaweeres (1 tafel-piano un 1 flihgels) irr lehti pirkams leelä Sirgu-eelä N 7 pee Triebe.

Pulkstenu = bohde,

leelaja Pils-eelä Nr. 20,

warr dabhuft papilnam labbatas-, galba- un feenas-pulkstenu, lehbes, atflehgas 1. par fchahdu sirgu: fudraba zilinder-pulkstenu no 7 1/2 rubl. fahlobht, fudr. enlura-pulkstenu no 12 rub. fahlobht, felta dahmu-pulkstenu no 17 1/2 rub., felta enlur-pulkstenu no 25 rub., siprus darba-wihru pulkstenu no 10 rub., feenas-pulkstenu ar mohdinataju no 2 rub., feenas-pulkstenu ar stundu-fitteju par 2 rub. 75 kap., leelus feenas-pulkstenu ar stundu-fitteju par 3 rub. 50 kap. — Bar winnu riktigumu galwo us weena gabda pilsfehtas pulkstenu taiftajs A. Berg.

Mafchinu dsennamas fiknuas un kamepeju truhbas

no wiffada plattuma peedahwa Lühr un Zimmerthal, Rihgä, leelä Smilfchu-eelä Nr. 7

J. Bürgermeisterra engelifchu

tehraudu-leetu-bohde

Rihgä, Slahtu-eelä pee rahtuscha us stuhra,

furra drihf 100 gaddus pafstahw,

peedahwa iskapschu gallobdas, furra gauscham labbi derrigas bruhfchana un kas gan drihf ne maf zaur gallobdu neteel nobruhketas.

S i n n u

dohdu es te appafschä rakftihts wiffieem leeltungeem, muifchu waldineefeem, arrendatoreem, fainneefeem un lauku-fohpejem, ta es preefsch faweem ffunftigeem no afmineem un bimstein-afmineem taiftieem

iskapfchu bruzzekeem,

kas ne ween pee Wahzsemmes, bet arri pee dands zittu tautu semmfohpejem pafsthlami, isflaweti un bruhketi teef, — to weenigu pahrdohfchanas weetu preefsch Widsemmes, Kursemmes un Jggaunu-semmes efmu eetaifjis Rihgä, tai

g r u n t i g ä

I.

Englifchu

Kedlich

magasihnä.

Strahlsund pilschta, April mehnesi 1869.

C. S. Schwabe, iskapschu bruzzeleu fabrikants.

Us to fcheit augfchä lassamu fianu aisrahbidams, luhdsu wehrä list, ta mannä gruntigä Englifchu magasihnä tee flawetee iskapschu bruzzele, furri 1871. gaddä semmfohpibas israhdischana, Rihgä, arridsan par labbeem atrasti un ar to fcheit blakkam stahwedamu gohda-fihmi pufschkoti, papilnam dabbujami un til labb' wairumä kà mafumä teef pahrdohhti. Arri tahs ihstehahs Italijs almina iskapschu galobinas, Wahzsemmes latinas un ahmarinus preefsch iskapschu kappinaschanas warr dabhuft

J. Kedlich Englifchu magasihnä. 5

No jenzures atwehlehts. Rihgä, 16. Juni 1872. Trikkhts un dabbujams pee bilfchu- un grahmatu-dricketaja Ernst Plates, Rihgä, pee Pehtera-basn.

Zohnu deenas behl nahfofchas nebbelas mimmurs tifs jow peefdeen no pufsbdeenas pulff. 12 isdohts.

Sandehts gohds.

(Statt. N. 16.)

Pehz tam Dahrte gahja istabâ, wiinnai waija-dseja Pehtera wahrdu pahrdohmaht; tai nahza prahtâ, ka Behrtuls warroht gan buht tas blehdis, kas sudmallas nobedsinajis, jo laula-fargs arri weenreis par to runnajis, ka Behrtuls kaut kahdu noslehpumu sinnoht, kas ar ugguns-grehku buhschoht saweenojams.

Gribbedama gaischaki par scho leetu isrunnatees gahja pee wezzahs Briggites.

„Ro Suhz no tam dohmajeet, ka Behrtuls aishgahjis?“ Dahrte deenestmeitai prassija.

„Nesinnu ne ka,“ wezza plezzus raustidama teiza, „kas man par dattu, to fainneeks ar sawu kalpu darra?“

„Suhz jau arri Behrtuli par taunu zilweku turreet?“

„Om — winnam farkani matti!“

„Man baiss, ka winsch melderam atreebs.“

„Es ne ka nesinnu, tadeht ne ka nefazzischi; bet jau pehz kashahm melders un Behrtuls weens ohtra newarreja eeredseht un greesa jekku, kur weens no abbeem til warreja, un kalps warreja darriht pehz sawa prahta. Wai Behrtuls pee darba gahja, wai ne, pehz tam ne weens nejautaja, un melders ne kad us tam neraudsija, kahdi darbi isdarriti.“

„Par to jau patte daschu reis nobrihnejohs,“ Dahrte teiza.

„Kad melder lungs kalpu aishsinna, tad winsch pats pee tam wainigs; kad deenestneekam kauj darriht to gribb, tad deenas-saglis gattaws.“

„Netizzu, ka flinkuma deht wiinnu aishsinna,“ Dahrte fazzija.

„Man ween'alga, tadeht Behrtuli atlaida, til par to brihnohs, ka neredseju — —“

„Ro neredsejaht?“ Dahrte prassija; wezza peepefschi apkluffa.

„Ka aiseijohht Behrtula neredseju!“

„Winsch gan natti buhs aishgahjis.“

„Tad mannim buhtu „ar Deewu“ fazzijis, jo mehse weens us ohtra labbu prahtu turrejahm.“

Dahrte galwu nodahruse palikka dohmiga, jo newarreja sawam mehrkam tuwal peektuht.

„Warr buht Behrtuls scho wakkar nahks atpakkat,“ Dahrte atkal wallodu usnehma, „melders teiza, lai es wiinnu tad prohjam dsennoht, bet to nedarrischi, man baiss.“

„Netizzu, ka no wiinna til daudj ko bihtees.“

„Es tizzu gan!“

„Tadeht, ka melders Suhz eebaidejis,“ Briggite teiza, „es bihstohs no meldera wairak, netâ no Behrtula, winsch naw wis til flitts, firds tam tibra.“

„Wai melder lungam naw tibra firds?“ Dahrte pabrihnedamees prassija.

„To nefazzischi. Bet essu schinni mahja deesgan redsejuse un dsirdejuse, kas ne weenam newarr patikt.“

Dahrte palikka dohmiga; jau wakkars bij klast.

Us weenreis wiinna no sawahm dohmahm peepefschi atmohdahs; dohmaja sudmallâs kaut ko dsirdejuse. Wai Behrtuls bij atnahjis, jeb — — —

Wiinna satruhtahs, jo Briggite teiza, ka ne-effoht redsejuse, kad kalps aishgahjis, tadeht dohmaja, ka tas wehl warroht dsirnawâs buht. Behrtuls warreja dsirnawâs paslehptees un pahrdohmaht, us kahdu wihsî atreebtees, un kad, kâ jau dsirdejam, Briggite ar wiinnu nebij eenaidâ, tad tam pahrtilkas buhtu deesgan, ka ilgu laiku tur warretu flehpsitees; kas sinn, ka dsirnawas ohtru reis nenodegg?

Dahrte drohscha seewa buhdama eededsinaja wehjlukturi un gahja sudmallu atflehgas melleht; atflehgas stahweja ihpaschâ flappite, bet scho reis tē ne weenas ne-atradda — dohmaja, melders effoht lihdsi panehmis. Atminnejahs, ka preefsch dsirawahm dubbult-atflehgas, weena flappite ohtra gullamâ kambari, to melders pats wiinnai pehz kashahm bij teizis.

Tâ nu sudmallâs tikkuse staigaja zaur zaurim faktu faktus ismekledama un klaufidamees, tomehr ne ka ne-eeraudsija un ne-isdsirda, tikkai pesses un schurkas pa behnineeem trakfoja.

Jau gribbeja ahra nahkt, bet ne-isprohtamas bailes to muddinaja, pa treppehm us augschu kahpt. Tur effoht tee astoni tuhstoschi puhri kweeschu, par to Dhgu Pehters til daudj runnaja. Durwis atwehruse it ne ka neredseja.

Bet kas tad kas? kahdâ stuhri sem jumta wiinna spihdumu eeraudsija. Wai Behrtuls tur apflehpees? No bailehm drebbedama tomehr gahja turpu. Nu wiinna pee gaischuma tikkuse eeraudsija, ka deggofcha swezze salmôs un zittâs ahtri deggofchâs leetâs nostahdita. Warreja skaidri redseht, ka swezzei nobeggoht arri salmeem buhtu ugguns peektuhwis un zaur tam spahres un juntu eededsinajis, kas ar eku apsmehreti bij. To redsedama wiinna gandrihs eekleedsahs.

Schis blehscha-darbs bij ar apdohmu un aprehkinaschanu isdarrihts, jo ugguns-grehkam waijadseja nakts laikâ iszeltees un pehz tahs eeriktes ahtri isplahitees.

Kas to bij darrijis? Ne weens zits kâ Behrtuls, gribbedams melderam atreebtees.

Bet kas winnam to warreja peerahdiht, jo us tam jau winsch negaidihs, kamehr ugguns iszektahs? Bes tam Dahrtei ne weena leezineeka nebij, — tee-fas warreja wiinnu paschu par to blehdneezi turrecht; no eefahkuma gribbeja Briggites fault, bet nesinnaja, wai ta us wiinnas puffi buhs, jeb Behrtuli aishstahwehs. Tadeht to swezzi isdschfuse dewahs atpakkat, gribbedama melderam to stahstihht, kas gan sinnaschoht, us kahdu wihsî to blehdi twert.

Til tahlu wiinna sawâs dohmâs bij tikkuse, kad kahda zitta leeta wissu wehl skaidrak israhdijs. Wiinnai atpakkat nahfoht kaut kur kahja aismettahs. Dohmadama, ka tas effoht miltu maiss, gribbeja gar-

ram eet, bet tikko wehjlukturi maisam tuwal peegreesa, tad Dahrte skanni eebrejjahs.

Ar pahrgreestahm azzim, sakohsteem sohbeem, fahpes un dufmas us gihma redsamas, Behrtuta libkis tur gulleja.

Bailes un breefmas Dahrtei taggad firidi grausa; wisseem kauleem drebboht zil ween ahtri warredama dewahs, durwis aisslehguse, no sudmallahm us sawu gul-lamo kambari, fur pagihbuse us kahda krehsla noschdahs.

Ugs laiks pagahja, kamehr pirmahs bailes no-stahjabs.

Kas nu bij tas slepfaws?

Behrtuls pats tal newarreja swezzes eededstnacht un tai salmus apfahrt likt — jeb to kaunu darbu isdarroht patte Deewa rohka to aissneeguse un noschdijuse. Notikt tas warreja gan, kursch zilwels warr Deewa zektus isprast?

Bet kadeht tad Behrtuls to paschu waffar nebij ugguns peelizzis, kad melderis winnu aisdinna? Ka winsch warreja sudmallas tikt, kad durwis wiffur aisslehgtas? Ka tas warreja buht, ka Dahrte ne kahdas trohffnes nedsirdeja, jo dufmigs libka gihmis israhbija, ka preeksch nahwes ar sawu eenaidneeku zihfstejees?

Kas te warreja atbildi doht?

Bes tam warreja par zittahm leetahm arri to dohmaht. Kur tee kweeschi, ar to scho riht melderis leelijahs? Kapeh; Dhgu Pehters us pilsehtu jahja un tur diwas deenas gribbeja palikt?

Wai winsch to bij darrijis? Ne, tik kauns tas newarreja buht.

Ar tahdahm dohmaht kaujotees Dahrtei pufs naktis atnahja, un tomehr wehl nebij eemigguse.

„Sudmallas degg!“ us weenreis Briggite flakti eekleedsahs.

Dahrte isstrehja ahra un dohmaja, dschwes ehka newarroht degt, jo winna to swezzi us behnina isdschfufe. Briggite klegdama sraidija apfahrt un sauza peh; palihga; Dahrte ahra tikfufe redseja, ka nams wairak weetâs us reises degg — ta ugguns-grehks no sewis newarr iszeltees.

Mehma un tifla no breefmaht un bailehm Dahrte ka kahds stabs palikka pee ugguns-grehka stahwoht. Winna ne wahrda nespehja isfazzih, kad Briggite teiza, ka schoreis arri ugguns effoht peeliktis; us glahbschanas newarreja dohmaht, jo winnai ne tik daudf spehka nebij, ka salmu warretu pazelt; gars un meesa tai bij ta fatreekti, ka nesinnaja to dohmaht, to fert, to pamest.

Wezza deenestmeita sauza ar ween wehl peh; palihga, Dahrte gahja pa to zektu, kur zeema warreja tikt. Winna bij apnehmufees, tik tad ween pee sawa wihra atpaktat greestees, kad winsch pee teem kauneem darbeem nebuschoht wainigs; Dahrte zereja, ka melderis pats tik dsikki wehl ne-effoht grimmis. Libh; tam laikam gribbeja pee krophseneezes mahjoht, kas Dahrtei labba draudfene.

Ja no melderis buhtu jafschirrahs, tad dohmaja tai pascha mahjina dschwocht, kur preeksch kahsahm ar mahti bij; schi mahjina wehl Dahrtei peederreja, kaut gan melderis to jau senn gribbeja pahrdoh, bet schi ar to ne kad nebij meerâ.

Kruhmu mallâ winna apstahjabs un wehl reisi sudmallas usluhkoja, kur wifs jau par leesmahm bij pah; wehrtees.

Uk, schinni mahjâ winna ne weenas preezigas un laimigas stundas nebij peedschwofuse, tadeht warreja bes behdahm schirtees.

No tahleenes dsirdeja laudis nahkam, un Dahrte ahtri krumds paslehpahs, lai ar winneem nefatitohs. Laudis buhtu scho un to praffijuschi, un us tam winna ne ka newarreja atbildet; winna dohmaja, lai wihrs us tam atbild. Laudis aischgahja garram, un Dahrte dewahs us krophgu; ne weens neredseja, kad winna tur eegahja.

Uulikeem ween Dhgu Pehters laida gar krophgu garram us sudmallahm. Seewas un behrni stahweja us zekka un kledsa, ka winna mahjas deggoht; winsch arri kahdu flaktu balfi dsirdeja, kas to wahrou „blehdis“ iskleedsa.

Pee ugguns tizzis tuhlin nomannija, ka palihgs te par wehlu, tadeht jahja us aplohku, kur zeemalaudis no sirga lechjoht melderi apstahja; zitti sahka draudeht un flikti no winna runnah, bet schis teem ne ka ne-atbildeja un gahja ahtri us ugguni atpaktat. Lauka-farg; gahja arri turp. Laudis palikka aplohka, gribbedami nosfattitees, to nu winsch darrijschoht.

„Ugguns schoreis atkal peeliktis,“ lauka-farg; ta ka pahrmesdams wallodu usnehma.

„Tad to buhs Behrtuls darrijis,“ winsch atteiza, „kalpu flinkuma deht aisdinnu prohjam un aiseedams tas draudeja, ka es buhschoht winna peeminneht.“

„Toreis effoht Kaspar; tas wainigais bijis!“ lauka-farg; teiza.

„Warr buht, to pirmo reis arri mans kalps to darrijis,“ Dhgu Pehters eedams fazzija, „bet kas to warr peerahdih! Hei, wai kahds naw Behrtuta redsejis?“

Schohs wahrdus us teem wihreem teiza, kas melderam ais mugguras stahweja, bet ne weens us tam ne-atbildeja.

„Brihnum; ka ugguns-grehks tad ween iszektahs, kad Suh; paschi mahjas ne-effekt,“ lauka-farg; teiza.

„Turreet mutti!“ melderis eesauzahs. „Wai gribbeet, lai laudis manni wallodâs eenemm? Kad to blehdi rohka dabbutu, tad us tahm pehdahm nosistu!“

„Nu, kas tad Sums par flahdi, apdrohschinaschanas beedribai schoreis atkal maks ja-atraisa.“

Dhgu Pehters pazehla rihtsti, to wehl rohka turreja, bet wezzis tam zeeschi un meerigi azzis skattijahs.

„Effekt tihrais nelga,“ Pehters teiza. „Kad arri sudmallas teef aismakfatas, tad tomehr paleef ta flahde, ka ilgu laiku newarru malt, to neweens ne-atlihdina.“

„Om — ta fflahde naw arri deefinn zil leela!“

„No Zuh's no tam finneet! Wehl fchodeen gribbeju puischus derreht un tohs aston tuhlfstoschus puhrus kweefchu list malt, kas nu fodegguschi, un taggad newarru par to labbibu wairaf praffiht, kã tif tirgus wehrtibu. Wai tas kahds labbums?“

„Winnu reis bij peezi tuhlfstoschi puhri kweefchu!“ lauka-fargs ar ween wehl skarbi pahmetta. „Zums jau ar ween brijnum leels krahjums.“

„Kas Zums par to kaisch!“

„Ne kas, bet tomehr firds fahp, kad tif dauds selta labbibinas fadegs.“

„Kadeht tad neglahbah?“ Dhgu Behters fmejhahs.

„Kweefchi gan Zums prahã stahw, bet fawas feewas ne mas ne-atminneet.“

Melders raustija plezzus.

„Dohmaju, winnai laika deefgan bij, no degdamas mahjas izeet,“ melders atteiza. „Nau, tur Briggite pee lohpeem stahw, kad ta isglahbusees, tad manna feewa arri nebuhs fadegguse.“

„Lihds fchim winnas wehl ne weens naw redsejis, un Briggite arri nesinn, kur Zuhfu feewa.“

Dhgu Behters gaujschi nobihjahs; tas winnam ne mas prahã nenahja, ka feewa warrejuse nelaimẽ tift.

„Manni tihri par neefem isbeedejeet,“ melders nemeerigi atbildeja un ahtri pee Briggites gahja; „manna feewa jau naw behrs, winna ugguni buhs pamannijuse un kaut kur aisgahjuse!“

Wezza melderi spihrtigi usstattija, gribbedama fazzih: kã Tu drihfti ar manni tã runnah?“

„Kur manna feewa?“ winsch praffija.

„Wai es sinnu?“ wezzene atteiza, „man ar lohpeem bij deefgan fo puhletees.“

„Redsejacht taf winnu?“

„Kad ugguns iszehlahs, pehz wairs ne!“

„Kur redsejacht?“

„No degdamas mahjas isnahloht.“

Melders dsiffi dwaofchu eewilka, dohmaht ka tam kruktes fapfeestas bijufchas.

„Wai winna pehzaf atkal deggofchã mahjã eegahja, gribbedama kahdas mantas glahbt, to nesinnu,“ Briggite par meldera bailehm preezadamees fazzija.

„Es winnas pehz tam wairs neredseju.“

„Winnu buhs pee zeema=laudim aisgahjuse,“ Dhgu Behters dohmaja.

„Tad jau mehs winnu buhtu fatiffufchi!“ lauka-fargs teiza. „Mehs jau no zeema nahkam, bet ne weens winnas naw redsejis. Kas Zums prahã, us kurreen gribbeet fstreet?“

Melders wairs ne ka nedfirdeja, newarredams fawas firds walduht, steidsahs us leesmainahm fudmallahm, nebehdadams, kahdas breefmas winnu tur gaida.

Bitti laudis gribbeja winnam lihdsi eet, bet leesmas tohs dsinna atpaffat. Tomehr ne leesmas tã nedegga, kã meldera mihlestiba; winsch Dahrte mih-

leja no wiffas firds un dwehfeles, lai gan daschu reis faruhjahs.

Schi mihlestiba winnu nahwes breefmas dsinna, aismirfa pats fawu dsihwibu gribbedams feewu glahbt.

Deggofchã mahjã newarreja tift, fwellofchas leesmas melderam pretti fkehja, tomehr winsch prohweja eefchã kluht.

Muhri un wehl kahdi retti bakki un spahres degdami stahweja, eefchpuffẽ ugguns wiffu aprihja, bakki sprehgadami krita, feenas gahsahs un leeli duhmu mahfuki iszehlahs — bailiga isfkatta.

Bet wiffeem firds pahrtuhka redsoht, ka melders, pa wiffam ismiffejees, pret ugguns spehku zihnijahs!

Trihs reises winsch ar gwalto gribbeja ugguni fstreet, trihs reises leesmas to atpaffat spehra, nu wehl zetturto reis ar wiffu spehku pret namma durwim fkehja, un wiffi no bailehm eefleedsahs, redsedami, kur winsch leesmas pasudda, jo bakki un zittas spahres fakritta.

Kur melders palizzis? Ne weens winna wairs neredseja, bakki un spahres kriidami winnu warr buht nosittufchi.

Kahdi duhschigi puischi, kam lauka-fargs par wad-doni, uggunam tuwojahs, un lauka-fargs pirmais melderi deggofcham bakkam blaffu gulloht eeraudfija.

Lauka-fargs fauja, lai uhdeni nefs, un to dab-bujis, lehja spanni few us galwas, tad steidsahs melderam palihga.

Nessa nelaimigo us aplofku, kur laudis winnu apstahja.

Dhgu Behters wehl dwaofchu wilka, bakkis krihdams to lohti fatreejis, bes tam bij rohkas un gihmis par dauds fadeggufchi.

Lauka-fargs, peedsihwojis wihrs buhdams, tuhlin sinnaja, kas jadarra, fuhrtija puisfi, lai ar meldera firgu pehz daktera jahjoht, un flimneeku neffa us frohgu, ta mahja bij ta tuwaka.

Kur Dahrte paliffuse, jo zaur Behtera neschehliga zihfstechanohs wiffeem prahã nahja, ka winna ugguns-grehkã fadegguse.

Dhgu Behteri frohgã eeneffoht, Dahrte winneem pretti nahja. No eefahkuma wiffi fatruhlahs, tatschu pehzaf wiffeem preeks firdi pahrnehma, wifs wairaf lauka-fargs fawa preeka gan drihs ne walduht newarreja.

Kamehr flimmajam gultu taifija, lauka-fargs stahstija, kã wifs notizzis. Nu Dahrte few pahmetta, ka fleppeni no fudmallahm aisgahjuse, winnas deht melders nahwes breefmas gahjis, un no tam fchi winna karstu mihlestibu warreja nopraft!

Kaut jel ta leeta, wai melders Behrtuka flepfaws, wai ne, winnai firdi nebuhtu mohzjuse!

(Us preefchu wehl.)

No pilles buhdinâ un pehz atkal pilli.

(Statt. Nr. 24. Beigums.)

„Emile gluschi par darbineezi raddita,“ ta Kate daudsfreis fazzija, „winnat narw saprafchanas un uswefchanahs ne til dauds kâ tihteram; par smalku dahmu ta ne kad newarr buht.“

Tâ tad Emilei wiffi darbi bij jadarra: winna flauzija, puzzeja un berso; winna masgaja un pletteja tiklab fawas kâ arri Rates drehbes; winna mahfat galwu kemmeja un mattus fapinna; winna wiffu weena patte eepirka un palihdseja Katei apgehrbtees un nogehrbtees, tad wehl lihds pufs naktei fehdeja, lai warretu Rates eefahltus darbus pabeigt, ko winna — Kate — galwas fahpu deht atstahjuse. Tomehr Emile bij ar ween preeziga un meeriga, waigi tai kâ rohses seebeja, bet Kate isflattijahs bahla, behdiga un nikna, ka sewi par wiffu nelaimigako zilwetu us pasaules turreja.

Weenu deen' Kate gauschi fatruhlahs un arri fashcutta, dsirdebama, ka Drlei lungs dohmajohht Emili prezzeht.

„Lai Deews muhsu gohdu pasarga!“ Kate eefauzahs, „tas jauneklis gan tohti lepnis zilwets buhs, ka fawas azzis us mums drihst mest! Tu winnam taf atfazziji „nè“?“

Emile notahra galwu kâ putke, kam karsta wafaras faule par dauds wirfû spihd un tad kluffi atbildeja: „Dohmaju, mihta mahsin, ka winnam gan buhschu „ja“ fazzijuse!“

„No Deewa lunga pusses, kas Lew peerunnaja, ka winna derribas peenehmi?“ Kate bahrgi kâ kahds teefas-lungs praffija.

„Ne weens nepcerunnaja, bet nemfchu scho fungu tadeht, ka to mihtloju,“ Emile wiffu kuraschu faneemdama atbildeja.

„Al zil Lew tauna firde!“ Kate waimanadama fazzija, „Tu gan ne fapnods nedohmaji, kas tad ar manni buhs, fur nu es palifschu?“

Emile nabhadfite juttahs gauschi nelaimiga un dohmaja pa teefi, ka schai effohht zeeta firde. —

„Par sawu mahfu Kati buhs mums gan jagahda, wai nu schâ wai tâ,“ Drlei lungs tuza, kad Emile par winnu schehlojahs, „pagga, masa Mihliht, dohmaju, ka to warrefim isdarriht.“

Kate sawu mahfas bruhrganu ar aufstu firde apfweizijnaja, kad schis walfara dewinds eenahza.

„Berru, ka wehlefeet mums labbu laimi!“ winsch fmaididams us Rates teiza.

„Sinnams, wehleju Jums wiffu labbako laimi,“ schi nikni atteiza.

„Pehz tam buhs Jums japrezzejahs, Katia,“ schis johkodams fazzija.

Kate schahwojahs un teiza: „Al, man narw wehl schinni leetâ ko steigtees.“

„Wai no tam newarretu jauku stadstu isdohmahht,“ Drleis fmaidija, „kad Murrinsch, kam pehz likfu-

meem Suhfu manta peederr, taggad nahktu un gribbetu Suhz prezzeht, ko? wai Suhz winna nenemtu, Katia?“

„Reefi!“ Kate ffarbi eefauzahs, „tahdas leetas taggad wairs nenoteef!“

„Wai pateefi nenoteef? — Tomehr dohmasim kad noteef gan — ko Suhz winnam atbildetu?“

„Es winnu atraiditu, tas jau skaidra leeta!“

„Un Tu, Emile, ko Tu darritu?“

„Es newarretu ne ka darriht, manna firde jau zittam nodohhta!“ schi nosarkdama fmaidija.

„Rittigi, Lewa firde Murrinam pascham nodohhta!“

Emile fatrauzeta sawu bruhrganu usluhkoja.

„Manna mihtaka,“ winsch teiza, wiffu scho laiku spehleju ar Jums masu kumedianu. Ne-essu ne Arleis, ne arri nabbags redaktehrs, bet essu Murrinsch pats, Suhfu raddineeks; nedabbujahht ne kad mannis redseht, tadeht nepasinnahht. Nahzu schurp, gribbedams iskluschinaht kâ Suhz no mannis dohmajeet; peenehmu zittu wahrdu, lai mannis nepasihsteet, jo tas arri warreja notift, ka us mannis taunu prahtu turreet tapehz, ko es kâ Suhfu laimes pohstitajis isflattohs, bet tas gan ne-essu wis — dallifim! Wannâ kahu-deenâ lifschu Lew, mihta Katia, til dauds norastihht, ka warri bes raisehm dsihwoht. Un Lew, masa Emile, wajaga ar to, kas man atleef, ar meeru buht.“

Un Emile bij ne til ween ar meeru, bet tohti preeziga.

„Wiffada wihsè,“ Kate pee sewis teiza, „Murrinsch ne buht nesinn, kas labs, kad tahdu pelnu-ruschti prezze.“

S. N.

Sohbugalla fakkami wahrdi.

Garras rohkas effohht taifnibai —
Pirfii wiffai ihst it reis arr narw tai.

Suhz, kas no rakstu sijnju pulka gribbat ismest h,
Gan gribbat, lai par jums wairs newarr smeetees ha ha ha!

Mums jaunu leetu dahwataju irraid Deews un ganna,
Bet labbu, teizamu wehl rettaki kâ astes-swaigines manna.

Wezzi ahfchi stipri smird — tâ fakka —
Bet — arr dascham bullenam narw schwakka smakka.

Dahrda gan irr wihra rohta un brangs kohschums
Tomehr daschu putnu, ir arr zittu leetu drohschums.

— r.

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

No Bensures atwehlehts.

Rihgâ, 16. Juni 1872.

Driktehts un dabbujams pee bilfchu un grahmatu-drikketaja Ernst Plates, Rihgâ, pee Pehtera-basnijas.